

zes, nie-waar? Kerel, 'k heb je heimelijk wat benijd! Met niemand over je werk te hoeven kletsen, nooit gestoord of onderbroken te worden, lastig gevallen, verveeld, met al die verrekte nonsens. Geloof me, een vaste vrouw is niks voor menschen als wij zijn. Eén voor een nacht, voor een week, voor een maand, op z'n langst. Ik heb het altijd wel gevoeld, maar ja, wat wil je! Dat eeuwige gezeur! En dan die mirakelsche liefdoenerij, die aanhankelijkheid. Ze smoren je onder hun trouwe zorgen. Ja, laat ik er maar 'is tegen razen, hè, dat lucht me op, dat helpt me. Want gemakkelijk is het om de bliksem niet.... zoo hard te doen, zoo wreed, zoo...." Blécour, schuddend zijn vuisten, vloekte dat het kraakte. Toen, plotse-ling, zakte zijn hoofd op zijn borst neer, zijn handen in zijn schoot; gebukt bleef hij zitten, zijn blik verstarde.

Er was een tijdlang stilte. Fronsend keek ook Huib voor zich heen. 't Was waar — hij herinnerde 't zich — hoe dikwijls, in vroeger jaren, had hij diezelfde dingen.... gedacht, gezégd misschien ook wel.... Een kunstenaar moet niet trouwen, moet het vooral ook niet te goed hebben... Zich geven aan zijn werk alleen. In eenzaamheid alles verduren. Toch volhouden.... Jawel.... Hondsche ondankbaarheid eigenlijk.... En zwak, egoïst.... Als een vrouw van je houdt, een echte lieve vrouw....

Eindelijk, weifelig, begon hij: „Hm.... ja.... wat je daar zegt, Charles, ik voel het, heel in 't algemeen, óók wel zoo, dat weet je, maar.... een kunstenaar is ten slotte toch ook een ménsch, met menschenlijke verlangens en behoeften — nee- nee, ik denk nu niet aan het lichamelijke, ik spreek van pure gemoedsbehoeften: willen helpen, beschermen.... goed-doen, zorgen.... léven ten slotte.... voor iets liefs, iets teers, iets dat je koesteren en vereeren mag.... Een vrouw, een ánder mensch, maar die heelemaal van jezelf geworden is, door kracht van liefde, saamhoorigheid, zóó innig vertrouwd, dat je geen enkele trots, geen enkele terughou- ding meer over hebt.... mekaar alles durft zeggen, bekennen.... God! zoo'n volkomen wáárheid tusschen twee menschen, zoo'n één- heid...."

„Wat, wát? Hou toch op, kerel! Ja, droomen kun je 't wel mooi genoeg, maar dat vind-je toch immers nergens! Een vrouw dan zeker ook, die er genoeg mee zou nemen, dat je bij haar kwam als je haar noodig hadt, en anders.... Och kom! Hoe lief en zacht en zoogenaamd begrijpend — tirannen zijn het, allemaal. Je moet voortdurend notitie van ze nemen, of je bent een egoïst, je houdt niet van ze.... En dát tegenwoordig! Bij die inspanning, die concentratie! Want dat voel je toch zeker ook wel, dat ons werk ontzettend veel moeilijker geworden is dan vroeger. De tachtigers noteerden wat ze zagen, en daarmee uit. Maar wat voor een tijd beleven wij, wat wordt er niet van ons verwacht, geëischt! Sinds de godsdienst aan 't verlopen is moet alles van de kunst komen. Aldoor